

Ο Κατήγορος (A Civil Action), 1998

Δικαστικό δράμα, με κύριο χαρακτήρα το δικηγόρο (John Travolta) που αναλαμβάνει να καταθέσει μήνυση εκ μέρους οικογενειών μιας μικρής πόλης βορείως της Βοστώνης (Woburn - Γουόμπερν) εναντίον δύο μεγαλοβιομηχανιών (Grace, Beatrice) που είχαν πιθανά ρυπάνει το υπόγειο νερό, πηγή ύδρευσης για την πόλη. (Σχόλια με ενδιαφέρον για την Περιβαλλοντική Γεωτεχνική - Οι οικογένειες που μήνυσαν τις βιομηχανίες είχαν χάσει παιδιά που πέθαναν από λευχαιμία, ενώ αρκετά μέλη τους παρουσίαζαν και άλλα προβλήματα υγείας. Ο κύριος ρύπος στο υπόγειο νερό ήταν το τριχλωροαιθέριο, ένας διαλύτης ευρείας χρήσης.) Ο Jonathan Harr, συγγραφέας του ομώνυμου βιβλίου στο οποίο βασίστηκε το έργο, ερευνήσε σε μεγάλη λεπτομέρεια τις τεχνικές, δικαστικές και ανθρώπινες πλευρές του περιστατικού και τις αποδίδει πολύ πειστικά όλες. Το έργο, ενώ είναι αρκετά πιστή μεταφορά του βιβλίου, υστερεί, όπως είναι φυσικό, στις τεχνικές λεπτομέρειες, καταφέρνει όμως να μεταφέρει την ουσία τους.

Καθώς βλέπετε την ταινία έχετε στο μυαλό σας τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Η ταινία ξεκινάει με μια εισαγωγή για την αξία της ανθρώπινης ζωής (για τη δουλειά ενός δικηγόρου, αλλά όχι μόνο). Αντιδράσεις;
- Τι έχει να πει η στατιστική για την υψηλή συχνότητα των περιστατικών λευχαιμίας στο Woburn; Προσέξτε το παράδειγμα με τα 100 σεντς που χρησιμοποιεί ο δικηγόρος της βιομηχανίας Grace (ο νεώτερος από τους δύο δικηγόρους των βιομηχανιών).
- Αν ήσασταν ένορκος που προσπαθούσατε να καταλάβετε πώς κινήθηκαν οι ρύποι στο υπέδαφος του ρυπασμένου χώρου, θα θέλατε μια εξήγηση που να αρχίζει με το τι συνέβαινε, γεωλογικά, στην κοιλάδα του Woburn την εποχή των παγετώνων;
- Αποδεικνύεται στην ταινία ότι το τριχλωροαιθέριο προκαλεί λευχαιμία; (Σας ενδιαφέρει αν έχει αποδειχθεί ή όχι; Ξέρετε πού να βρείτε την απάντηση;)

Αφού δείτε την ταινία, σκεφτείτε τις θέσεις/απαντήσεις σας στις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Κατά την εξέταση των οικογενειών, πριν αρχίσει η δίκη, ο δικηγόρος της βιομηχανίας Beatrice (Robert Duvall) ρωτάει αν τρώνε μπέηκον, φουσκωτό ψωμί κ.λπ. Γιατί;
- Ο δικαστής της υπόθεσης αποφασίζει να χωρίσει τη δικαστική διαδικασία σε στάδια. Πρώτα να απαντήσουν οι ένορκοι αν ρύποι από τις βιομηχανίες θα μπορούσαν να φτάσουν στα πηγάδια ύδρευσης (αυτό είναι και το μόνο στάδιο που εκδικάστηκε) και μετά το αν οι ρύποι προκάλεσαν τους θανάτους (πριν αρχίσει αυτό το στάδιο οι ενάγοντες και οι εναγόμενοι συμφώνησαν σε εξωδικαστικό συμβιβασμό). Πώς κρίνετε αυτήν την απόφαση του δικαστή, από την σκοπιά της περιβαλλοντικής γεωτεχνικής; («Από τη σκοπιά ...» σημαίνει ότι μπορείτε να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με βάση το περιεχόμενο του μαθήματος.) Ως απλός θεατής, πώς την κρίνετε;
- Ο δικαστής της υπόθεσης ζητάει από τους ενόρκους να απαντήσουν σε 4 ερωτήσεις, όλες σύνθετες και καθόλου σύντομες! Η δεύτερη ζητάει, μεταξύ άλλων, από τους ενόρκους να αποφασίσουν το πιο νωρίς που θα μπορούσαν οι ρύποι να έχουν επιβαρύνει σημαντικά τα πηγάδια ύδρευσης (μήνα και χρόνο). Από την σκοπιά της περιβαλλοντικής γεωτεχνικής, πώς κρίνετε την ουσία της ερώτησης καθώς και την απαιτούμενη ακρίβεια;
- Αλλάξατε γνώμη για κάτι (πχ σχετικό με την περιβαλλοντική νομοθεσία ή τη δικαστική αξιολόγηση περιβαλλοντικών υποθέσεων) βλέποντας το έργο;
- Κάποιο σχόλιο; (mpanta@central.ntua.gr)